

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ
ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«АГРОНОМІЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців (випускників, здобувачів вищої освіти, що проходили виробничу практику та/або дуальне навчання) за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – роботодавці, в організаціях яких проходили виробничу практику, дуальне навчання здобувачі вищої освіти та/або працюють (-ли) випускники за освітньо-професійною програмою «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною для роботодавців «Якість підготовки фахівців у ТДАТУ». Всього опитано **6 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;*
- 2 бали – якість проявляється зрідка;*
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;*
- 4 бали – проявляється часто;*
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.*

Анкета складалася з восьми блоків питань, які включали: чинники, що найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання; задоволеність рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ; зацікавленість в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ; оцінка ТДАТУ, як закладу вищої освіти; оцінювання якостей та навичок фахівців ТДАТУ; актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці; коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Агрономія» за критерієм «Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	16,7	66,7	16,7	0	0
Здатність до навчання	50	50	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	33,3	33,3	33,3	0	0
Розв'язання проблем	83,3	16,7	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	100	0	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	16,7	83,3	0	0	0
Стратегічне мислення	66,7	33,3	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	100	0	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	50	50	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	16,7	66,7	16,7	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	100	0	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	33,3	66,7	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	33,3	66,7	0	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	33,3	66,7	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	66,7	33,3	0	0	0
Ведення ділової документації	16,7	83,3	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	100	0	0	0	0

Перелік чинників, що **найбільш** (максимальні відсотки за балом 5) на думку роботодавців, впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: по 100%: «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «здатність пристосовуватись до нових ситуацій», «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку».

Найменш впливові чинники (мінімальні відсотки за балом 5, по 16,7%): «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань

і навичок», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «ведення ділової документації».

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	66,7	33,3	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ?	83,3	16,7	0	0	0

З таблиці 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців за ОПП «Агрономія».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	100	0	0	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	83,3	16,7	0	0	0
Професорсько-викладацький склад	66,7	33,3	0	0	0
Матеріально-технічна база	16,7	66,7	16,7	0	0
Система управління закладом	83,3	16,7	0	0	0
Якість освітніх послуг	83,3	16,7	0	0	0
Вміст навчальних програм	66,7	33,3	0	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	33,3	66,7	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці **високо оцінили** ТДАТУ (максимальні відсотки за балом 5) 100% - «ділова репутація, імідж закладу»,

по 83,3% - «конкурентоспроможність освітніх послуг», «система управління закладом», «якість освітніх послуг».

Результати оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПП «Агрономія» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПП «Агрономія»

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	16,7	83,3	0	0	0
Здатність до навчання	33,3	66,7	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	33,3	50	16,7	0	0
Розв'язання проблем	16,7	83,3	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	33,3	66,7	0	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	50	50	0	0	0
Стратегічне мислення	50	50	0	0	0
Націленість на кінцевий результат	100	0	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	66,7	33,3	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	16,7	66,7	16,7	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	50	50	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	66,7	33,3	0	0	0
Навички управління персоналом, колективом	16,7	66,7	16,7	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	16,7	83,3	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	33,3	66,7	0	0	0
Ведення ділової документації	16,7	83,3	0	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	33,3	50	16,7	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці **високо** оцінили наступні якості та навички фахівців за ОПП «Агрономія» (максимальні відсотки за балом 5): 100% - «націленість на кінцевий результат»; по 66,7% - «здатність

працювати в колективі, команді», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Менші відсотки отримали наступні критерії якості (*мінімальні відсотки за балом 5*): по 16,7% - «рівень загальнотеоретичної підготовки», «розв'язання проблем», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «навички управління персоналом, колективом», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «ведення ділової документації».

Результати відповідей роботодавців на питання **«Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?»** показують найвищі бали оцінювання (рис. 1).

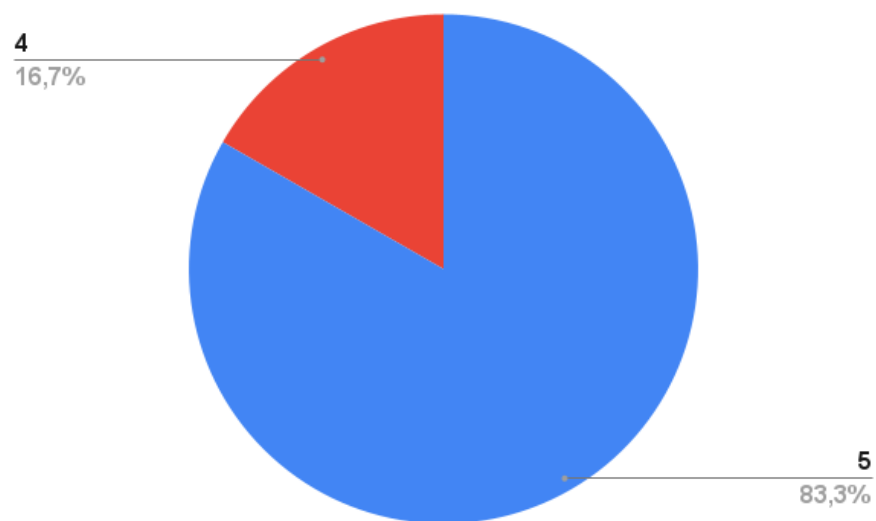

Рис. 1. Оцінювання респондентами **«Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?»** (у відсотках)

Коментарі та побажання роботодавців щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою «Агрономія» наступні:

1) компетентності та результати навчання представлені в ОП повністю відповідають сучасному ринку праці;

2) бажано підвищити рівень володіння студентами сучасних програм та інтерактивних технологій;

3) під час навчання приділити більше уваги формуванню вмінь і навичок комунікації з учасниками технологічних процесів на виробництві, навчити студентів більш чітко, аргументовано і доступно пояснювати сутність і задачі конкретної агротехнічної операції чи агрозаходу;

4) побажання: в освітню програму додавати більше інформації про нові технології вирощування сільськогосподарських культур.

Висновки

Метою опитування роботодавців було провести аналіз сучасних вимог до фахівців, які навчаються за ОПП «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, можливості формування відповідних фахових компетенцій з урахуванням зауважень та пропозицій роботодавців.

1. За результатами анкетування, можна виділити основні чинники, які найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: «здатність застосовувати знання на практиці», «націленість на кінцевий результат», «здатність пристосовуватись до нових ситуацій», «вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку». Разом з тим, 16,7 % респондентів вважають, що найменший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання має «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «ведення ділової документації».

2. Роботодавці дали досить високу оцінку рівня професійної підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Агрономія» (66,7 % на 5 балів та 33,3% на 4 бали) та достатньо зацікавлені в подальшому прийомі на роботу випускників ТДАТУ (83,3 % на 5 балів).

3. Аналіз показує, що роботодавці найвище оцінили ТДАТУ за таким критерієм (100% якості), як «Ділова репутація, імідж закладу». Менші бали були виставлені за критеріями: «Матеріально-технічна база», «Використання новітніх, інтерактивних методів навчання».

4. З метою покращення конкурентоспроможності освітніх послуг необхідно:

- постійно оновлювати матеріально-технічну базу випускової кафедри рослинництва імені професора В.В. Калитки;
- широко залучати студентів до проведення наукових досліджень та розробок з використанням лабораторного та мобільного устаткування;
- розширяти співпрацю з аграрними підприємствами різних суміжних галузей промисловості, наукових структур;
- для ЗВО за ОПП «Агрономія» продовжувати практику проведення екскурсій на виробництва та залучення іноземних спікерів для читання лекцій та проведення тренінгів,
- постійно оновлювати зміст освітніх програм, доповнюючи найсучаснішими світовими розробками та методиками;
- науково-педагогічним працівникам систематично проходити стажування на виробництві та підвищення кваліфікації, впроваджувати новітні, інтерактивні методи навчання та постійно оновлювати їх в залежності від

профілю дисципліни, що сприятиме формуванню професійної компетентності ЗВО,

- підвищувати мотивацію здобувачів до самонавчання шляхом застосування сучасних методів навчання, які розвивають практичні навички і вміння студентів і будуть застосовуватися в майбутній професійній діяльності.

5. Оцінюючи якості та навички здобувачів за ОПП «Агрономія» роботодавці найвище оцінили наступні критерії: «націленість на кінцевий результат», «здатність працювати в колективі, команді», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання». Разом з тим, менші бали були виставлені за «рівень загальнотеоретичної підготовки», «розв'язання проблем», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «навички управління персоналом, колективом», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «ведення ділової документації».

Таким чином, для вдосконалення формування у здобувачів компетентностей «soft skills» слід: продовжити практику проведення тренінгів та семінарів з коуч-тренерами, іншими спеціалістами в академічних групах на кураторських годинах; для самостійного ознайомлення запропонувати здобувачам підбірку літератури за темою самовдосконалення, постійного розвитку, самореклами тощо.

6. Висока оцінка роботодавців актуальності освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці свідчить про необхідність підготовки фахівців для аграрного сектору України та підтверджується зазначеними коментарями роботодавців. Пропозиції роботодавців враховуються викладацьким складом, задіяним на ОПП «Агрономія», при складанні робочих програм навчальних дисциплін, Силабусів, при проведенні лекційних, лабораторних та практичних занять, навчальних практик.

Гарант ОПП «Агрономія»
за першим (бакалаврським)
рівнем освіти
к.с.-г.н., доцент

Зоя БІЛОУСОВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР